

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński

w sprawie **J. K.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 grudnia 2021 r.,

zażalenia obrońcy skazanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 3 listopada 2021r., sygn.akt IX Ka (...), o nieuwzględnieniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem

na podstawie na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2021r., sygn.akt IX Ka (...) - po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych - zmienił wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 lipca 2020r., sygn.akt II K (...), skazujący J. K. za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. w ten sposób, że czyn jej zakwalifikował jako przestępstwo z art. 207 § 1 a k.k. i na podstawie tego przepisu wymierzył jej karę 2 lat pozbawienia wolności. Na rozprawę apelacyjną oraz ogłoszenie wyroku J. K. nie stawiała się, uznano jednak za ją za prawidłowo zawiadomioną o terminie rozprawy w myśl art. 133 § 1 i 2 k.p.k. (k- 430).

W dniu 12 lipca 2021r. (data prezentaty) wpłynęło do akt sprawy pełnomocnictwo dla obrońcy podpisane przez skazaną w dniu 8 lipca 2021r., do reprezentacji przed organami ścigania i m.in. sporządzenia skargi kasacyjnej i występowania przed Sądem Najwyższym (k- 439).

W dniu 15 lipca 2021r. Sąd Rejonowy w K. XIII Wydział Wykonywania Orzeczeń Karnych przesłał do akt sprawy kopię pisma skazanej z dnia 7 lipca 2021r „celem rozważenia czy nie stanowi ono prośby o ułaskawienie”. Pismo to skazana zatytułowała „wniosek o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności” (k- 445-446). W dniu 22 lipca 2021r. do akt sprawy wpłynęło pismo skazanej zatytułowane „prośba o ułaskawienie” (k- 442-443).

Postanowieniem z dnia 29 lipca 2021r. Sąd Rejonowy w K. nie uwzględnił wniosku skazanej o „wstrzymanie wykonania kary”.

W dniu 15 września 2021r. wpłynęło pismo skazanej o „wznowienie postępowania apelacji w Sądzie Okręgowym w K.” (k- 465).

W dniu 3 listopada 2021r. skazana stawiała się na posiedzeniu przed Sądem Okręgowym w K. w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oświadczając, że wcześniej przebywała za granicą i nie wiedziała o zapadłym wyroku zaś do kraju wróciła w lipcu 2021r. i wtedy dowiedziała się o treści wyroku.

Sąd Okręgowy w K. nie uwzględnił jednak wniosku J. K. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu II instancji wraz z uzasadnieniem (k- 505-506).

Na to postanowienie zażalenie złożyła skazana osobiście oraz jej obrońca. Skazana ponownie podniosła, że przebywając poza granicami kraju nie wiedziała o toczącym się przeciwko niej postępowaniu oraz o treści zapadłego wyroku.

Obrońca skazanej w złożonym zażaleniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zapadłego postanowienia, a to art. 126 § 1 k.p.k. poprzez nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd Okręgowy w K., że na tle niniejszej sprawy brak jest przesłanek do przywrócenia terminu do sporządzenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu II instancji, podczas gdy „okoliczności o charakterze podmiotowym i przedmiotowym uzasadniają przyjęcie, że niezłożenia przez skazaną wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych.”.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przywrócenie skazanej terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 kwietnia 2021r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W uzasadnieniu swego postanowienia Sąd Okręgowy stwierdził, że przywrócenie skazanej terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem nie jest możliwe, bowiem wniosek ten nie został złożony w terminie 7– dni od ustania przeszkody, tj. w terminie przewidzianym w art. 126 § 1 k.p.k. W tej mierze nie ma jednak racji. Termin ów Sąd ten wyliczył od dnia 15 września 2021r., tj. daty, w której wpłynęło pismo skazanej o „wznowienie postępowania apelacji w Sądzie Okręgowym w K.”. Pismo to zostało potraktowane przez Sąd jako wniosek skazanej o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem i zainicjowało przedmiotowe postępowanie. Tymczasem pierwszą reakcją procesową skazanej było pismo z dnia 7 lipca 2021r zatytułowane przez nią „wniosek o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności” (k- 445-446), którego bez wątpienia rzeczywistą intencją było podważenie treści zapadłego wyroku, a które nie wywołało żadnej reakcji procesowej. Sugestia Sądu Rejonowego w K. XIII Wydział Wykonywania Orzeczeń Karnych - przesyłającego w załączeniu do akt sprawy kopię pisma skazanej z dnia 7 lipca 2021r. – o potrzebie „rozważenia czy nie stanowi ono prośby o ulaskawienie” nie wydaje się trafna. Zwłaszcza w kontekście podpisanego przez nią w dniu 8 lipca 2021r. pełnomocnictwa dla obrońcy, zawierającego upoważnienie m.in. do sporządzenia skargi kasacyjnej i występowania przed Sądem Najwyższym.

Wobec tego, że skazana nie brała udziału w postępowaniu karnym, konieczne było pouczenie o przysługujących jej uprawnieniach procesowych, w tym dających możliwość skutecznego zainicjowania postępowania około-kasacyjnego. Stosownie do treści art. 16 § 2 w zw. z art. 16 § 1 k.p.k., organ prowadzący postępowanie powinien w miarę potrzeby udzielać uczestnikom postępowania informacji o ciążących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach także w wypadkach, gdy ustawa wyraźnie takiego obowiązku nie stanowi. Jeżeli w świetle okoliczności sprawy stosowne pouczenie było nieodzowne, jego brak nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika postępowania (por. postanowienie SN z dnia 27.04.2017r., sygn.akt IV KZ 5/17, LEX nr 2281273).

W tej sytuacji, przejawem nadmiernego formalizmu procesowego, a każdym razie przedwczesnym było uznanie przez Sąd Okręgowy, że skazana uchybiła 7-dniowemu terminowi przewidzianemu w art. 126 § 1 k.p.k.

Mimo tego zażalenia nie są jednak zasadne.

Trafnie bowiem ustalił Sąd Okręgowy w K., że w postępowaniu przygotowawczym, podczas przesłuchania w dniu 20 grudnia 2019r. w charakterze podejrzanej, została ona pouczone o treści art. 75 § 1 k.p.k., tj. o konieczności zawiadamiania organów prowadzących postępowanie w jej sprawie o każdorazowej zmianie miejsca zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni. Wyjeżdżając za granicę, z zamiarem dłuższego tam pobytu, obowiązkowi temu nie uczyniła jednak zadość. Skazana faktowi pouczenia o ww. obowiązku nie zaprzeczyła w osobistym zażaleniu, jak też nie podała jakichkolwiek powodów usprawiedliwiających niedochowanie tego obowiązku. Co więcej, pobyt za granicą (tym bardziej w Londynie) nie umożliwiał jej skutecznego interesowania się tokiem postępowania w sprawie, choćby telefoniczne, czy przez pomoc osób sobie znanych. Skazana nie jest osobą nierozgarniętą, niemającą podstawowego rozeznania choćby co do tego jakie są konsekwencje przedstawienia jej zarzutu karnego. Jeżeli bowiem nie wiedziała o zapadnięciu wyroku Sądu odwoławczego to wyłącznie z własnej winy wynikającej z braku staranności i należytego zainteresowania tokiem własnej sprawy karnej.

Skoro tak, to nie ma podstaw do przyjęcia, że z przyczyn od niej niezależnych nie dochowała ona zawitego terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 kwietnia 2021r. wraz z uzasadnieniem. Na przyczyny takie nie wskazuje też obrońca skazanej w swoim zażaleniu ograniczając się w nim w istocie do wywodów o charakterze teoretycznym, nie mających jednak dla rozstrzygnięcia o jego zasadności znaczenia. Bezskuteczne zaś jest ogólne i niekonkretne odwołanie się do „okoliczności o charakterze podmiotowym i przedmiotowym”, które jakoby miały uzasadniać przyjęcie, że niezłożenie przez skazaną wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych.

Kierując się więc przedstawionymi wyżej względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.